

Diehtujuohkin našuvnnalaš minoritehtain vuodđo- ja ovdaskuvllas

Jiellevári gielda lea sámegeiela, meänkieli ja suomagielahálddašanguovlu.

Mánát/nuorat eai dárbbat bastit sárdnut sámegeiela, meänkieli dehe suomagiela oahpahusa oážžumii minoritehtagillii ovda- ja vuodđoskuvllas.

Jiellevári gielda pláne álggahit ovdaskuvlajoavkku/ossodaga guovttegielat ovdaskuvladoaimma buot golmma gillii ovttá skuvllas Jiellevári/Málbmavári čoahkkebáikkis skuvlajagi 2020/2021.

Našuvnnalaš minoritehtat

Go guoská našuvnnalaš minoritehtagielaid sámegeiela, suomagiela, meänkieli, romani chib ja jiddisch, nu ohppiin lea riekti eatnigiela oahpahussii vaikko giella ii leatge oahppi beaivválaš servvoštallangiella ruovttus.

Oahppis eai dárbbas leahkit vuodđomáhttu gielas oamastan dihte rievtti oahpahussii ávdnasis eatnigiella..

Gáibádus ahte galget leat vihtta oahppi geat háliidit oahpahusa iige leat šat vuoimmis..

Eatnigieloahpahus mii addo diibmoplána olggobealde ii leat ráddjejuvvon dihto mearrái jagis.

Oahppis galgá leat áššálaš mátolašvuodát oahpahussii oassálastimii.

Giellaválga

Oahppi oážžu dan sajis giella mii lea fállujuvvon Skuvlalága (2011:185)jelgii

9 kap. Vuodđoskuvlla 5 § sáhtá válljet čuovvovaš giela giellaválgan:

1. Dan gielas mas oahppái galgá fállot eatnigieloahpahus,
2. Ruotagiella dehe ruotagiella nubbigiellan eavttuin ahte oahppi muđui oážžu oahpahusa ruotagielas dehe ruotagielas nubbigiellan.,
3. Engelasgiella, dehe
4. seavagiella.

Hoavda ii leat geatnegas ordnet oahpahusa gielas mii fállujuvvo giellaválgan jus unnit go vihtta válljejit giela. Dát ii guoskka goit jus lea jearaldat našuvnnalaš minoritehtagielas.

Gáiddusoahpahus

Oahpahus našuvnnalaš minoritehtagielas sáhtá dáhpáhuvvat gáiddusoahpahusa bakte gos lea oahpisteaddji mielde doarjjan oahppái gii oassálastá gáiddusoahpahussii.

Oahpahus mángga gillii

Oahppi sáhtá beare oážžut eatnigieloahpahusa ovttá gillii, dat ii guoskka románi chib. Romána oahppái oážžu addot eatnigieloahpahus guovtti gielas.

Ruota seavagiella eatnigiellan

Ruota seavagiella galgá fállot eatnigiellan. Ohcamuš dáhpáhuvvá seamma ládje go eará eatnigielaide.

Oahppofállu ja árvosátni

Oahppi lohka eatnigiela dábálaš oahpahusáiggi olggobealde. 6. luohká rájis oahppi oážžu árvosáni iežas eatnigielas..

Ohcamuš dahkko E- bálvalusa bakte.

Vad säger förskolans och grundskolans styrdokument?

Skollagen 8 kap.

10 § Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

12 a § En hemkommun som ingår i ett förvaltningsområde enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska, meänkieli respektive samiska.

Vårdnadshavare som ansöker om förskoleplats för sitt barn ska tillfrågas om de önskar plats i sådan förskola som avses i första stycket. Lag (2018:1368).

Läroplanen för förskolan, "Lpfö18":

Barn som tillhör de nationella minoriteterna, där urfolket samer ingår, ska även stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Förskolan ska därigenom bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer.

Skollagen 10 kap.

7 § En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas och skolan ska anordna modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk.

Läroplanen för grundskolan "Lgr11, reviderad 2019":

Elever och vårdnadshavare ska informeras och elever ska erbjudas det nationella minoritetsspråket vilken eleven tillhör på ett sådant sätt att eleven har reella möjligheter att delta i undervisningen.

Barnkonventionen, artikel 30:

Barnet, som tillhör minoritetsgrupper eller ursprungsbefolkningar, har rätt till sitt språk, sin kultur och religion. **Barnkonventionen blir Lag from 1/1 -20.**

Språklagen (2009:600):

1 4 § anges att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjlighet att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.

Minoritetsspråklagen:

§ 3 (Nytt from 1/1-19) Kommuner och landsting ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar enligt denna lag och de föreskrifter som denna lag hänvisar till. Detsamma gäller statliga förvaltningsmyndigheter vars verksamhet är av betydelse för de nationella minoriteterna eller minoritetsspråken. Lag (2018:1367).

Skolförordning (2011:185)

9 kap. Grundskolan

Språkval

5 § Enligt 10 kap. 4 § skollagen (2010:800) ska det finnas språkval.

Huvudmannen ska som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska.

Huvudmannen ska sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval.

6 § En elev får i stället för ett språk som erbjudits enligt 5 § välja något av följande språk som språkval:

1. det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i,
2. svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk,
3. engelska, eller
4. teckenspråk.

7 § Huvudmannen är inte skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjudits som språkval enligt 5 § andra stycket eller 6 § om färre än fem elever väljer språket. Detta gäller dock inte om det språk som avses i 6 § 1 är ett nationellt minoritetsspråk.

Skolförordning (2011:185)**9 kap. Grundskolan****Elevens val**

8 § I 10 kap. 4 § skollagen (2010:800) finns bestämmelser om elevens val.

Huvudmannen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Som elevens val får ett språk som eleven inte tidigare har fått undervisning i (nybörjarspråk) erbjudas.

Huvudmannen är inte skyldig att anordna undervisning i ett nybörjarspråk som erbjudits som elevens val om färre än fem elever väljer språket.